

Hadiözvegyek és árvák otthona Szegeden.

(Saját tudósítónktól.) A Felebaráti Szeretet Szövetség már régebben tervbe vette, hogy a hadiözvegyek és árvák érdekében mozgalmat indít. A Szövetségnek az a célja, hogy Szegeden az állam támogatásával hadiözvegyek és árvák otthona állítsassék fel, ahol a hadiárvak a háztartási teendők összes ágában rendszeres elméleti és gyakorlati oktatás útján kiképeztetnének és nyilvános vizsgálat alapján végbizonyítványt kapnának. Az otthon Szeged központtal az egész Délvidékről fogadna be hadiárvakat.

A szép terv megvalósítását elsősorban az államtól reméli a Szövetség és ezért memorandummal fordul a hatóság utján a kormányhoz. A memorandum már elkészült és a közelebbi napokban a polgármesterhez juttatják azzal a kérelemmel, hogy azt a kormányhoz pártolólag terjessze föl. Szükség van természetesen a társadalom támogatására is, mert maga az állam nem gondoskodhat minden hadiárváról kellőképpen. Ezért a Felebaráti Szeretet Szövetség a csütörtökön délután tartott választmányi ülésén elhatározta egy agitáló-bizottság szervezését.

A memorandum, amelyet a Szövetség a kormányhoz kíván fölterjeszteni és amely a két intézmény szervezetét, működési körét is vázolja, a következő:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Talán még egyszer sem volt még akkora méreteken alkalma az emberszeretet és jótekonyság gyakorlására a magyar társadalomnak s ennek keretében a jót és nemest fejlesztő női léleknek, mint a mostani vérzivataros időkben, ezekben az izgalmas órákban, melyeknek véget nem érő során, az ágyuk dörgése és az öldöklő bombák robbanása közben félénken, észrevétlenül húzódik félre a harcban álló nemzetek sáncárcái mellől ez a magasztos krisztusi elv: „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.” S éppen a nők most azok, kik az emberszeretethez ezt a most oly kevésbé vett intő szót hívta hívta vannak segítségül hívni s teljes jogaiba visszahelyezve, ismét biztosítani számára azt a polcot melyről azt a most pusztító háború orkánya letaszította.

Ennek az emberszeretethez az álláspontján a városunkban működő Felebaráti Szeretet Szövetség mely aránylag rövid fennállása óta is oly sok könnyét törölte már le a háború folytán szenvedőknek s örömmel hozta meg áldozatait a jótekonyság oltárán: megértő és átérző lélekkel vette programjába azt hogy töle telhetőleg segédkezzék nyújtani a háború csapásai folytán férfi-támasz, kenyérkereső nélkül maradt magános uri nőknek másrészt lehetőleg biztosítani törekedjék a jobb családból származó, de a háború következtében teljesen elárvult s kellő társadalmi támogatásban nyomorba és a züllés szélire jutható leánygyermek jövendő sorsát is. Ezért határozta tehát el azt, hogy a háború csapásai folytán özvegyekre jutott magános uri nők részére biztos oltalmat, nyugodtabb életmódot nyújtó otthont, ennek keretében pedig a háború folytán árvaságra jutott leánygyermek részére „háztartásbeli alkalmazottak iskoláját” kívánja szervezni.

Ennek az áldásthozó nagy célnak a keresztülvitelére azonban a még a kezdet nehézségeivel küzdő Felebaráti Szeretet Szövetség a maga csekély anyagi erejéből teljesen képtelen. Fentebb megjelölt intézményeinek létesíthetése érdekében tehát a magas m. kir. Kormánynak teljes anyagi hozzájárulását óhajtaná igénybe venni, a szük-

séges helyiségeket magában foglaló épületnek államköltségen leendő felállítása által.

Amidőn ezt mi alóírottak, a Szövetség nevében a legmélyebb tisztelettel kérni bátorodunk, van szerencsénk az állam által létesíttetni kért intézményeinknek programját, irányelveit röviden a következőkben körvonalazni.

A *Hadi Özvegyek és Arvák Otthonának* tagjaiul első sorban olyan egyedül álló urinők vétetnének fel, akiknek férje vagy kenyérkeresőjük a harcmezőn hősi halált halt és a rendelkezésükre álló csekély anyagiakból maguknak megfelelő otthont teremteni nem képesek. Ellátásukért mérsékelt díjat fizetnének s esetleg az otthonon kívül is vállalkozhatnának foglalkozást. Oly magános urinők is nyerhetnének itt olcsóbb lakást és teljes ellátást, akik szellemi munkával keresik meg kenyerüket, de otthonukat fizikai idő hiányában nem gondolhatnák. Az otthonba felvett urinők egész fizetők, fél fizetők, kedvezményesek és alapítvánnyal bírók lennének, tartásdíjuk pedig a viszonyok szerint állapíthatnák meg. A háztartás különböző teendőit (főzés, takarítás stb.) az alább ismertetendő „háztartásbeli alkalmazottak iskolája”-nak a tagjai gyakorlatilag végeznék.

Elkerülhetetlenül szükséges a változott viszonyok kényszerítő hatása alatt, hogy a társadalom s ennek kebelében Szövetségünk a hadi árváknak arról a rétegről is minél eredményesebben gondoskodhassék, kik a magasabb iskolai kiképzetésre már kevésbé alkalmasak. Ezek részére lenne felállítandó a már előbb is említett „Háztartásbeli alkalmazottak iskolája” (cselédképző).

Ennek az iskolának az élén állana 1. gazdasági szakiskolát végzett okl. tanítónő, 2. a háztartás minden ágában járatos házvezetőnő. A szükséghez képest egyes szaktárgyakra és az elméleti tárgyakra óraadók alkalmazhatók. Az iskola belső és külső munkára képezné a hadi árvákat. *Belső munka* lenne a háztartás minden ága: sütés, főzés, takarítás, mosás, egyszerű fehérnemű és ruhavarrás, foltozás; esetleg a betegápolás legszükségesebb tennivalói. A *külső munkák* közé tartoznának: a kerti veteményezés, baromfi-tenyésztés, lőhöz-tartás, sertés-hizlalás stb. A kiképzési idő két esetleg három év lenne, amelynek eltelté után a tanulók nyilvános vizsgálatot tesznek és végbizonyítványt kapnak és mint komornák, szobalányok, házvezetőnők, szakácsnők stb. uri házaknál nagyobb bér mellett nyernének elhelyezést.

A felveendő árva leányok felett a mindenkori felügyelete a létesítendő „Hadi Özvegyek és Arvák Otthona”-nak tagjai gyakorolnák.

A „Felebaráti Szeretet Szövetség” mint a Szegeden, tehát az egész intézmény területének központjában működő testület szeretettel karolván fel őket és oltalmazná az élet minden viszontagságaiban, — jó tanácsosai gyámolítva bajaikban segítené őket, elhelyezésükre gondosan ügyelne. Megfelelően gondoskodnék a Szövetség az iskolába felvett leányok megfelelő időnkénti szellemi szórakoztatásáról, ugyszintén vallásneveléséről is. A munkakereső leány, amíg a háztartásbeli alkalmazottak iskolájában végzi az előírt tanfolyamot, mindennemű belső és külső munkában segédkezik s ekként az időt állandóan hasznosan töltve, nem lesz ideje a rossz társaság keresésére s a mellett a munkakörének megfelelő széleskörű ismereteket módjában áll rövid idő alatt elsajátítani. Az intézmény esetleg idővel összekapcsolható lenne cselédhelyező intézettel is, a hol a helyet kereső hadi árva-leányok addig tartózkodhatnak, a míg igényeiknek és képzettségüknek megfelelő helyre volnának elhelyezhetők. Ellátásuk-

ért mérsékelt díjat fizetnének, míg az elhelyezési díj befizetése csupán a cselédtartót terheli. A jelzett nagyszabású intézmények felállításának helyéül Szegedet bátorodnánk javaslatba hozni, mint amely város úgy természeti fekvésénél, mint előrehaladott társadalmi és kulturális viszonyainál fogva a megvalósítandó célok sikeres keresztülvitelére valamennyi délvidéki város között a lehető legalkalmasabb.

A most előadottakban óhajtottuk előterjeszteni azokat az irányadó általános szempontokat, melyeknek keretén belül Felebaráti Szeretet Szövetségünk a fent megjelölt két emberbaráti intézményét — és pedig a háború okozta rendkívüli körülményekből természetszerűen folyó sürgősségre való tekintettel — mielőbb megvalósítani kívánná. Erre a nagy emberbaráti célra és annak feltétlen sürgős voltára való hivatkozással ismételtén is, a legmélyebb tisztelettel arra kérjük Nagyméltóságodat: kegyeskedjék a hasonló nagyszabású feladatok iránti ismert jóindulatával oda hatni, hogy a Felebaráti Szeretet Szövetség által létesíteni szándékolta „Hadi Özvegyek és Arvák Otthona”, — nemkülönben az ezzel kapcsolatban felállítandó „Háztartásbeli Alkalmazottak Iskolája” (cselédképző) — a lehető legmehetesebb módon állami támogatásban részesíthetessék akként, hogy az azok létesítéséhez megkívánható összes építkezések az állam által fogantatottassanak.

Szegedi nők a fényűzés ellen.

(Saját tudósítónktól.) Országszerte ismeretes, hogy ögróf *Pallavicini Györgyné* kezdeményezésére országos bizottság alakult, amely felhívással fordult Magyarország asszonyaihoz és leányaihoz, hogy a mai időkhez méltatlan fényűzéssel szemben egyszerűen, takarékosan öltözködjének, a megállapítandó divat szerint. Aki a felhívást aláírja, kötelezi magát arra, hogy a háború tartama alatt a francia, angol és amerikai divatlapokat mellőzi és elveinek kifejezésül a mozgalom jelvényét viseli.

A felhívás Szegeden visszhangra talált és a Felebaráti Szeretet Szövetség nevében *Reök Ivánné* elnöknő már el is készítette válaszát, amelyben lelkesen üdvözlöi a mozgalmat és bejelenti csatlakozását. Hogy a mozgalomhoz való csatlakozás Szegeden imponáns legyen, *Reök Ivánné* az a terve, hogy az akciót egységesen szervezze. Pénteken délután az Uri Kaszinó hölgytermében értekezlet lesz, amelyen szívesen látnak mindenkit, aki a Felebaráti Szeretet Szövetség csatlakozó bejelentését alá akarja írni.

Reök Ivánné, a Felebaráti Szeretet Szövetség agilis elnöknője a következőképp nyilatkozott a mozgalomról munkatársunknak:

— Szívvel-lélekkel üdvözlöm a mozgalmat. A Felebaráti Szeretet Szövetség lelkesedéssel csatlakozik a szép akcióhoz és ezt legközelebb be is jelentjük az országos bizottságnak. Kár, hogy a mozgalom *kissé későn* indult meg, a nők a tavaszi és nyári ruhákról nagyrészt már gondoskodtak. Jobb mégis későn, mint soha. A mozgalomtól így is üdvös hatást várok; remélem, hogy végre egy egészséges magyar ipar fog fellendülni és kereskedőink az uri társadalom zömének határozott és egyöntetű fellépésére belátják, hogy az idegen ipar mellőzésével helyet kell adni a magyar iparnak. A Felebaráti Szeretet Szövetség a következő csatlakozó-íratot intézi ögróf *Pallavicini Györgyné*hez: